

Forord

Dette års udgave af *Rambam* har ikke noget tema, men viser mangfoldigheden af begrebet ”Dansk Jødisk Historie”.

Som det er tradition, lægger redaktionen stor vægt på billedkunsten. Denne gang i form af en bibliografi om den – ufortjent – ret ukendte maler Benny Cohn, fortalt af hans niece Eva Sverdrup-Jensen med støtte og hjælp af hans grandniece Ditte Cohn og illustreret med en lang række af hans meget forskelligartede malerier, som redaktionen har været begejstret for. Forhåbentlig vil det også blive tilfældet for læserne.

Maja Gildin Zuckerman skriver om ildsjælen og pionéren Louis Fränkels rejse til Palæstina i foråret 1897 og dermed om baggrunden for dannelsen af Dansk Zionistforening.

”Dansk”omfatter også hertugdømmerne indtil 1864. Dr. Frauke Dettmer, leder af det jødiske museum i Rendsburg, har skrevet en artikel om jødernes og andre religiøse minoriteters historie i de religiøse fristeder Glückstadt, Friedrichstadt og Rendsburg. Disse byer tåler i jødisk sammenhæng sammenligning med Fredericia.

Af Vibeke Maarssø har vi fået lov at bringe et kapitel fra en af hendes syv bøger om guldsmede, en artikel der handler om Bernhard Hertz og hans værksted. Han tilhører samme Hertz-slægt som hans nok så kendte farbror, guldsmeden, kgl. hoffeverandør Peter Hertz. Men faktisk er der produceret væsentligt flere varer i Bernhard Hertz' værksted.

I anledning af 70-året for befrielsen er der produceret en film, som nok mange af læserne har set i fjernsynet. Filmen er baseret på seks nulevende personers gensyn med Theresienstadt, hvor de var fanger under krigen. Vi bringer en beretning fra en af disse

seks, Robert Fischermann, der fortæller om sine tanker og følelser ved gensynet. Vi bringer endvidere en beretning fra Carl Otto Dethlefsen, en af instruktørerne af filmen, der fortæller om sine tanker og følelser i forbindelse med mødet med de tidligere fanger og skabelsen af filmen.

Finn Schwarz, tidligere formand for Det Jødiske Samfund, fortæller om tilblivelsen af synagogens vagtværn for godt 30 år siden. Artiklen har desværre en uhyggelig aktuel baggrund i terrordrabet på Dan Uzan 15. februar i år.

Antisemitisme er et uopslideligt emne. Mads Tobias Bundsgaard har gennemgået et af de kendteste værker i dansk litteratur, Henrik Pontoppidans *Lykke-Per* med fokus på dette emne, som der findes mange eksempler på i dette værk, både af grovere og mere raffineret art. Artiklen illustreres af J.F. Willemsens kendte maleri *En Bjergbestigerske*, der ofte er blevet sammenlignet med den kvindelige hovedfigur i romanen, Jakobe Salomon.

Arthur Arnheim har udgivet *Truet minoritet søger beskyttelse – Jødernes historie i Danmark*. Et sådant værk udkommer ikke hvert år, ikke engang i hver generation og har derfor fået en omfattende anmeldelse. Derudover er der anmeldelser af Anna-Lise Bjergagers *Det gælder dit liv*, om fhv. overrabbiner Bent Lexner, og af Jacob Halvas Bjerres *Udsigt til forfølgelse*, baseret på arkiverne i Udenrigsministeriet, om jødeforfølgelserne i Europa 1938-1945.

God læselyst!

Allan Falk
(ansvarshavende redaktør)
November 2015